

AKCIJU SABIEDRĪBA " LOKOMOTĪVE "

VĒSTURISKĀ UZZIŅA

par uzņēmumu un tā arhīva dokumentu stāvokli.

(sastādīta arhīva fonda nodošanas laikā valsts glabāšanā)

Uzņēmuma vēsture sākās no 1866.gada.

1860.g. - 1870.g. robežās Daugavpils kļūst par svarīgu dzelzceļa mezglu un līdz ar to rodas nepieciešamība izveidot šeit dzelzceļa darbnīcas. 1866.gadā tās atvēra divu dzelzceļu akciju sabiedrības: Pēterburgas - Varšavas un Dvinskas - Vitebskas dz.c. Šīs darbnīcas tika paredzētas kā lokomotīvjū, tā arī vagonu remontam. Sākumjauca tika plānota 20 lokomotīvjū un 44 vagonu remontam. Ar laiku darbnīcas tiek paplašinātas, ražošanas apjomi pieaug, palielinās strādājošo skaits. XX gadsimta sākumā darbnīcas ir pats lielākais uzņēmums pilsētā (1902. gadā 57 pilsētas uzņēmumos strādāja 1947 cilvēki, Dzelzceļa darbnīcās apmēram 1000 cilvēku).

1912.gadā darbnīcas mainīja savu nosaukumu un kļuva par Rīgas-Orlas dzelzceļa Galvenajām darbnīcām.

1941.g. - 1944.g. t.i., kara gados, darbnīcās darbs netika pārtraukts, vācieši tās izmantoja netikai ritošā sastāva remontam, bet arī bruņuvilcienu remontam, tāpēc darbu apjoms krasi pieauga.

1944.gadā atkāpjoties vācieši izveda darbnīcu iekārtas, bet pašas darbnīcas 87% apmērā tika iznīcinātas. Pēc arhīvu datiem darbnīcu zaudējums sastādīja 40 milj. rubļu.

Smagajos kara apstākļos sākās darbnīcu atjaunošanas darbi. Jau 1944.gada septembrī tika izremontētas trīs lokomotīves, tika izliets liels daudzums bremžu kļuču, dažādu citu lējumu un kalumu, kas bija nepieciešami dzelzceļu, tiltu, ritošā sastāva atjaunošanai. Tika nodoti ekspluatācijā kalšanas, liešanas, vagonu, mehāniskais un citi cehi.

Ritēja atjaunošanas process.

1945.gada 28.aprīlī darbnīcas tika nosaukts par Lokomotīvjū un vagonu remonta rūpnīcu (LVRR). Šajā periodā rūpnīcā strādāja 719 cilvēki, tika izremontētas 3 lokomotīves (kapitālais remonts) un 1 lokomotīvei veikts vidējais remonts. Sākās pagaidu ekspluatācijas periods. 1947.gadā kapitālais remonts tika veikts jau 19 lokomotīvēm. Šajā pašā gadā darbu atsāka 7 pamatcehi. 1950.gadā pēc Valsts komisijas pieņemšanas, sākās patstāvīga rūpnīcas ekspluatācija. Tika izlaisti: 152 lokomotīves, 94 vagoni, 810 riteņpāri, 1322 t lējumu, 1124 t kalumu. Rūpnīcā strādā -

jošo skaits sastādīja 1667 cilvēkus. 1958. gadā rūpnīcā ir jau 14 cehi. 1960. gadā sākās rūpnīcas rekonstrukcija. 1962. gada 26. martā rūpnīca tiek pārdēvēta par Daugavpils Lokomotīvu remonta rūpnīcu (DLRR). Rūpnīcā tiek izveidots mācību ražošanas cehs, kur pilsētas skolu audzēkņus apmāca mašīnstrādnieku, remontatslēdznieku, elektroatslēdznieku, elektromontieru profesijām.

1963. gadā ekspluatācijā tiek laisti hidropārvažu, dīzeļu cehi, 1965. gadā - elektromašīnu cehs, 1966. gadā - ratiņu cehs, tiek apgūts jaunu tipu dīzeļlokomotīvu remonts. Strādājošo skaits uz to brīdi sastāda jau 2,5 tūkst. darbinieku, bet 1964. gada beigās remontprodukcijas izlaide sastāda 624 dažādu veidu dīzeļlokomotīvu. 1968. gadā rūpnīca, pirmo reizi remonta ražotnes praksē, tiek ieviesta dīzeļlokomotīvu remonta konvejerplūsmas līnija. Gadu gājumā rūpnīca kļūst par daudznozaru uzņēmumu. Vienlaicīgi ar ražošanas paplašināšanu, tiek veikta arī sadzīves un kultūrojektu celtniecība. Tiek pārveidotas ražošanas jaudas un cehu aprīkojums, kas bez ārējās palīdzības ļauj kvalitatīvi izremontēt jebkurus, pašus sarežģītākos remontējamo dīzeļlokomotīvu sēriju mezglus. Pārejot uz dīzeļlokomotīvu remontu, notiek lielas izmaiņas arī strādājošo darbinieku sastāva ziņā, to izglītības līmeņa ziņā, pienāk daudz jaunu kadru no specializētām dzelzceļa augstskolām un tehnikumiem. Rūpnīca pakāpeniski top par kadru sagatavošanas kaltuvi daudziem pilsētas uzņēmumiem. 1970. g. - 1980. g. rūpnīcā tiek veikts liels darbs ražošanas mehanizācijā, ražošanas cehu reorganizācijā, jaunu cehu celtniecībā. Ekspluatācijā tiek laisti jauni cehi: elektroaparātu, celtniecības, nestandarta iekārtu cehi, tautas patēriņa preču cehs. Tiek atklāts rūpnīcas vēstures muzejs. Ekspluatācijā tiek nodota ražošanas automatizētā vadības sistēma. No 1980. g. līdz 1990. gadam rūpnīca turpina palielināt ražošanas apjomus, zinātniski tehnisko potenciālu, liela uzmanība tiek veltīta darbinieku materiālās labklājības un dzīvokļu celtniecības jautājumiem. Pilsētas vecākais uzņēmums kļūst par Satiksmes ministrijas sistēmas galveno uzņēmumu.

Rūpnīcā tiek veikts:

- maģistrāļu dīzeļlokomotīvu remonts;
- Manevru dīzeļlokomotīvu remonts;
- dīzeļlokomotīvu, dīzeļu, vilces elektrodzinēju, to enkuru un galveno ģeneratoru remonts;
- riteņpāru un to rezerves daļu izgatavošana un remonts;
- ritošā sastāva dažādu veidu un nosaukumu rezerves daļu izgatavošana;
- dažādu tautas patēriņa preču izlaide.

No 1991.gada 11.oktobra rūpnīca kļūst par Daugavpils Valsts dzelzceļa uzņēmumu "Lokomotīve".^{pasāk. Nr. 530 no 15.10.91.} Tas ir lielākais un vienīgais uzņēmums ne tikai Latvijā, bet arī Baltijas valstīs, kurš veic ritošā sastāva - dīzeļlokomotīvu, elektrovilcienu un dīzeļvilcienu remontu, kā arī dzelzceļa transportam nepieciešamo mezglu un rezerves daļu ražošanu.

No 1994.gada 19.janvāra uzņēmums tiek pārveidots Valsts akciju sabiedrībā "Lokomotīve" (^{pasāk. Nr. 43 no 1994.01.02.} VAS "Lokomotīve"), bet 1998.gada 17.novembrī tiek izveidota akciju sabiedrība "Lokomotīve" (^{pasāk. Nr. 392 no 08.12.1998.} a/s "Lokomotīve"), kurā tiek saglabātas ražošanas tradīcijas un virzieni.

Uzņēmuma arhīva dokumenti tiek iesniegti sākot ar 1944.gadu. Līdz minētajam gadam esošie arhīva dokumenti ir gājuši bojā kara laikā.

Vispārīgais dokumentu stāvoklis ir apmierinošs. Neliela daļa dokumentu ir cietuši sakarā ar nelabvēlīgiem glabāšanas apstākļiem (mitras telpas ar paaugstinātu temperatūru). Personāla dokumenti-personāllietas ir sagrupētas ar novirzēm no prasībām:

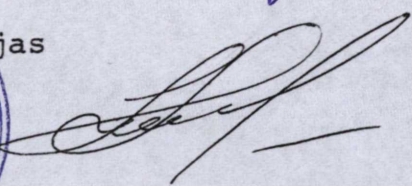
- lietās ir vairāk par 250 lapām ;
- lietu biezums pārsniedz 40 mm ;
- lietās ir mazāknozīmīgi dokumenti, kuri nav pakļauti ilgstošai uzglabāšanai.

Šīs novirzes radās sakarā ar to, ka uzņēmuma arhīva apkalpošanu neveica sagatavoti lietvedības speciālisti, kā arī ar to, ka no Valsts arhīva institūciju puses netika veikta tā kontrole.

A/s " Lokomotīve"
prezidents

E.BUŠS

Ekspertu komisijas
priekšsēdētāja

B.GOLOVAŅA

SASTĀDĪJA:

A/s "Lokomotīve"
arhīva vadītāja

T.HVOROSTJANKO

